

Οι συγγραφείς

Ο **Παναγιώτης Κουστένης** είναι διδάκτορας του Πανεπιστημίου Αθηνών, απόφοιτος του Τμήματος Μαθηματικών και του ΠΜΣ «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία» του ιδίου ιδρύματος. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εντοπίζονται στον χώρο της Εκλογικής Κοινωνιολογίας και της Συγκριτικής Πολιτικής. Αρθρογραφεί σε επιστημονικά περιοδικά και εφημερίδες και διδάσκει μεταπτυχιακά μαθήματα στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Παράλληλα εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα ως στατιστικός αναλυτής και ερευνητής.

Η **Δόμνα Κόφφα** είναι απόφοιτος του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Έλαβε το Μεταπτυχιακό της στη βαλκανική ιστορία από το University College of London. Είναι διδάκτορας Πολιτικών Επιστημών, του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Η **Βασιλική Λάζου** είναι ιστορικός, διδάκτορας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου. Στο επίκεντρο των ερευνητικών ενδιαφερόντων της βρίσκονται όψεις του Εμφυλίου Πολέμου στις πόλεις και η μνήμη της δεκαετίας του 1940, όπως αποτυπώνεται στις προφορικές μαρτυρίες. Έχει σχεδιάσει και υλοποιήσει νηπτικούς

περιπάτους για τη δεκαετία του 1940 για το Μουσείο Πόλης του Βόλου. Είναι συγγραφέας του βιβλίου *Η επιβολή του κράτους. Ο Εμφύλιος πόλεμος στη Λαμία, 1945-1949* (Ταξιδευτής 2016) και επιμελήτρια του ιστορικού εντύπου της εφημερίδας *Documento*.

Η **Κερασία (Ερση) Μαλαγιώργη** είναι υποψήφια διδάκτωρ Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Η διδακτορική της διατριβή «Μνήμη και εβραϊκή ταυτότητα μετά το Ολοκαύτωμα: Μια μελέτη για τη δεύτερη γενιά Ισραηλινών ελληνικής καταγωγής» υλοποιείται με υποτροφία του ΙΚΥ. Επιπλέον, είναι μέλος της ερευνητικής ομάδας του προγράμματος «Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα» του Ελεύθερου Πανεπιστημίου του Βερολίνου. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν την προφορική ιστορία, τις μνημονικές σπουδές, τις διασπορικές ταυτότητες, τις εθνοτικές ομάδες, τις σπουδές Ολοκαυτώματος.

Ο **Γιώργος Μαργαρίτης** ξεκίνησε και ολοκλήρωσε τις πανεπιστημιακές του σπουδές στη Γαλλία (1972-1981). Δίδαξε στο Πανεπιστήμιο Κρήτης από το 1985 ως το 2004 στο Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας και στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης. Διδάσκει στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης από το 2004 ως σήμερα. Έχει διευθύνει πολλά ερευνητικά προγράμματα και συμμετάσχει σε άλλα. Είναι συγγραφέας πέντε μονογραφιών, συμμετείχε σε συλλογικούς τόμους, επιμελήθηκε εκδόσεις ιστορικών έργων, πρακτικών συνεδρίων, αφιερωμάτων κ.λπ. Άρθρα του έχουν δημοσιευτεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η **Δέσποινα Μήτσιου** γεννήθηκε στη Λάρισα το 1976. Πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας του ΑΠΘ συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στο Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής με

ειδίκευση στη Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση. Είναι υποψήφια διδάκτωρ του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ στον χώρο της Ιστορίας της Εκπαίδευσης. Σήμερα ζει στη Λάρισα, όπου και εργάζεται ως φιλόλογος στο Εργαστήρι ζωής του Κέντρου Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας του νομού Λάρισας «Ορφέας» και στην ιδιωτική εκπαίδευση.

Ο **Κώστας Μιχαλάκης** γεννήθηκε στα Τρίκαλα. Μετά το πτυχίο Ιστορίας-Αρχαιολογίας στο ΑΠΘ, συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στον τομέα Ιστορίας Χερσονήσου του Αίμου στο ίδιο τμήμα, με ειδίκευση στους Έλληνες Εβραίους. Έχει γράψει τα βιβλία *Εβραϊκή Κοινότητα Τρικάλων 1881-1940* (2014) και *Καπετάν Κόζιακας, ο ξεχασμένος ήρωας της Εθνικής Αντίστασης* Θωμάς Πάλλας (2006). Αρθρογραφεί σε ηλεκτρονικά και έντυπα ΜΜΕ για διάφορα θέματα, ιστορικά και μν. Ζει στα Τρίκαλα όπου και εργάζεται ως φιλόλογος εκπαιδευτικός στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η **Αγγελική Νικολάου** είναι αριστούχος απόφοιτος της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ και εργάζεται ως αρχειονόμος στα ΓΑΚ Μαγνησίας. Το 2007 έλαβε το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη Νεότερη Ιστορία από το ΙΑΚΑ ΠΘ, όπου εκπονεί και τη διδακτορική της διατριβή. Παράλληλα ολοκλήρωσε τις σπουδές της (2014) στο Τμήμα Θεάτρου ΑΠΘ. Δημιουργός της καινοτόμου εκπαιδευτικής δράσης «Διδασκαλία της τοπικής ιστορίας και των αρχείων μέσα από το εκπαιδευτικό δράμα», μέλος της Ελληνικής Αρχαιακής Εταιρείας, της Ένωσης Προφορικής Ιστορίας και του Πανελλήνιου Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση, συμμετέχει με ανακοινώσεις σε ιστορικά, εκπαιδευτικά και θεατρολογικά συνέδρια.

Ο **Γιάννης Σκαλιδάκης** είναι ιστορικός, διδάσκων στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Επε-

ξεργασμένη μορφή της διατριβής του εκδόθηκε το 2014 με τίτλο *Η Ελευθέρη Ελλάδα. Η εξουσία του ΕΑΜ στα χρόνια της Κατοχής (1943-1944)* από τις εκδόσεις Ασίνη. Η τρέχουσα έρευνα του αφορά την περίοδο της Κατοχής στην Κρήτη.

Η **Ελισάβετ Τσιδεμιάδου** είναι υποψήφια διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών, απόφοιτος του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και του ΠΜΣ «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία» του ίδιου ιδρύματος. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στον χώρο της Συγκριτικής Πολιτικής και της Πολιτικής Ιστορίας, με κύριο αντικείμενο μελέτης τα ριζοσπαστικά κινήματα του 20ού αιώνα. Έχει κάνει ανακοινώσεις σε σειρά επιστημονικών συνεδρίων/ημερίδων και είναι υπότροφος του Ιδρύματος Ωνάση.

Ο **Νίκος Τσικρίκης** είναι ιστορικός. Σπούδασε στο Τμήμα Ιστορίας – Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και έκανε τις μεταπτυχιακές του σπουδές (DEA) στην *École des Hautes Études en Sciences Sociales* (EHESS) στο Παρίσι. Άρθρα του έχουν δημοσιευτεί σε επιστημονικά περιοδικά και στον ημερήσιο Τύπο. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εντοπίζονται στα πεδία της κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας, καθώς και στην τοπική και προφορική ιστορία.

Ο **Νίκος Χριστοφής** έλαβε το διδακτορικό του από το Institute for Area Studies (LIAS) του Πανεπιστημίου του Leiden στην Ολλανδία. Έχει διδάξει σε πανεπιστήμια της Ελλάδας, της Κύπρου και της Τουρκίας. Είναι μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Κέντρο για τις Ανθρωπιστικές Σπουδές (ΚΕΑΕ). Η διατριβή του θα δημοσιευτεί το 2018 από τον εκδοτικό οίκο I.B. Tauris. Έχει δημοσιεύσει σε συλλογικούς τόμους και περιοδικά στα ελληνικά, αγγλικά, τουρκικά και ισπανικά. Είναι επιμελητής του ακαδημαϊκού ιστότοπου Ottoman and Turkish Studies, Dissertation Reviews.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	13
Νίκος Χριστοφής	
Η Θεσσαλία στον πόλεμο και στην Αντίσταση	25
Γιώργος Μαργαρίτης	
Όψεις της καθημερινότητας στην πόλη του Βόλου κατά την κατοχική περίοδο (1941-1944)	47
Νίκος Τσικρίκης	
Η εμπειρία του πολέμου, της Κατοχής και της Αντίστασης μέσα από τις προφορικές μαρτυρίες παιδιών	73
Βασιλική Λάζου	
Ακολουθώντας τους Εβραίους του Βόλου, 1943-44: Προφορικές μαρτυρίες και συλλογική μνήμη	97
Κερασία (Ερση) Μαλαγιώργη	

Καπετάν Κόζιακας (Θωμάς Πάλλας): Πρωτεργάτης του αντάρτικου στη Δυτική Θεσσαλία	121
Κώστας Μιχαλάκης	
Η λαϊκή αυτοδιοίκηση στη Θεσσαλία: Η περίπτωση της Αγίας και του Μεταξοχωρίου Λάρισας	145
Γιάννης Σκαλιδάκης	
Η εκπαίδευση στη Λάρισα το 1940 μέσα από τον Τύπο της εποχής	169
Δέσποινα Μήτσιου	
Η πολιτική λειτουργία της στρατιωτικής δικαιοσύνης: η περίπτωση του Έκτακτου Στρατοδικείου Τρικάλων	195
Δόμνα Κόφφα	
Η Αριστερά στις εκλογικές αναμετρήσεις του 1946 στη Θεσσαλία: Πολιτική απήχηση, εκλογική επιρροή και μετεμφυλιακό αποτύπωμα	219
Ελισάβετ Τσιδεμιάδου – Παναγιώτης Κουστένης	
«Πρωί πρωί μας οδήγησαν για εκτέλεση στην πλατεία...»: αρχαιακό υλικό για τη δεκαετία του 1940 όπως αξιοποιείται σε μια καινοτόμο εκπαιδευτική εφαρμογή με τεχνικές του δράματος	255
Αγγελική Νικολάου	